

The system of state functions is investigated from the perspectives of different approaches (anthropocentric, holistic, anthropological). The peculiarities of internal and external functions for different States.

Classification of state functions proposed on the basis of different criteria. The classification of the functions of the state allocated in the spheres of public life. Features cultural functions considered in historical context.

It is proved that the emergence of new or the transformation of previously existing functions of the state due to the strategic directions of its activity, oriented on satisfaction of needs of a particular civil society and the challenges of time.

External functions are closely related to the internal functions of the state. Their implementation contributes to the full functioning of the state in the modern world that is increasingly characterized by the interdependence of States.

After completing the analysis of existing classifications, the author classifies the internal functions of the States: economic, human rights, social, fiscal functions, law enforcement, or the function of law enforcement), environmental (or ecological), cultural (spiritual) functions, the information function (organization and ensuring of the system of obtaining, use, dissemination and storage of information). The external functions of the state include: function security, the function of international cooperation and integration into the world community.

Concepts of culture and cultural policy were delineated. It is proved that the special importance of the relationship of cultural functions with such functions of the state, as a function of economic, informational and communicative function, social function, law enforcement and human rights functions. The proposed definition of culture from the standpoint of axiological and anthropological approach and considering the concept of the aesthetic state.

Keywords: *cultural function of the state, modern society, cultural policy, cultural rights, internal functions, external functions, humanitarian functions, economic functions, system of state functions.*

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ КОНСТИТУЦІЙНОГО ТА АДМІНІСТРАТИВНОГО ПРАВА

УДК 347.77(045)

І. М. Білоус

ЗАХИСТ ПРАВ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНОЇ ВЛАСНОСТІ: УКРАЇНСЬКИЙ І ЗАРУБІЖНИЙ ДОСВІД

Стаття присвячена проблемам захисту прав інтелектуальної власності в Україні. Автор аналізує причинний комплекс порушень у сфері інтелектуальної власності. Зазначає засоби державного захисту прав фізичних та юридичних осіб у сфері інтелектуальної власності аналізуючи досвід зарубіжних країн.

Ключові слова: *інтелектуальна власність, правова охорона інтелектуальної власності, об'єкти інтелектуальної власності, авторське право, піратство, підробка.*

Постановка проблеми. В Україні значний вплив на економічну діяльність здійснює інтелектуальна власність. Об'єкти інтелектуальної власності, що представляють собою результати інтелектуальної праці – літературні твори, комп'ютерні програми, винаходи, комерційна таємниця, товарні знаки, тощо, можуть генерувати значні прибутки при їх використанні, тому повинні бути взяті під щільну та ефективну охорону усіма способами. Значення інтелектуальної власності в економічному розвитку зростає і в багатьох країнах світу, так за оцінками Світового банку людський творчий капітал в сучасній економіці формує – 64%, а в таких країнах, як Японія, США, Німеччина частка інтелектуального капіталу становить до 80% національного багатства. Зростання ролі інтелектуальної діяльності у розвитку суспільства акцентує увагу на створення надійної та ефективної системи охорони та захисту прав на об'єкти інтелектуальної власності. Останні роки в Україні захист прав інтелектуальної власності набуває усе більшої гостроти, оскільки масштаби порушення цих прав стрімко зростають. У 2014 році Міжнародний Альянс Інтелектуальної Власності повторно рекомендував визнати Україну «піратом №1» у світі [1]. Аналізуючи стан дотримання положень національного законодавства у сфері інтелектуальної власності в Україні, нажалі залишається на недостатньому рівні, що призводить до звинувачень України в порушенні на її території прав інтелектуальної власності, низькому рівні їх захисту.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням проблем правової охорони інтелектуальної власності присвячено ряд праць науковців, зокрема: В. Д. Базилевич, Н. В. Бочарової, І. А. Бадиці, С. Г. Гордієнко, В. І. Дахно, А. С. Довгерт, В. І. Жуков, О. В. Ієвіня, В. М. Крижна, Н. М. Мироненко, О. М. Мельник, Г. М. Остапович, О. А. Підопригори, В. Сидоренко, І. В. Стародубової, В. Б. Харченко, Р. Б. Шишка та інші.

Питання правової охорони та захисту інтелектуальної власності у міжнародному приватному праві, у праві ЄС досліджували фахівці у галузі цивільного права, права інтелектуальної власності: М. І. Архипова, Ю. Л. Бошицький, І. І. Ващинець, М. К. Галянтич, Т. С. Демченко, О. В. Жувака, Ю. М. Капіца, Р. А. Майданник, Ю. В. Носік, О. П. Орлюк, М. В. Паладій, О. В. Руденко, С. Д. Сирота, О. О. Тверезенко, Л. Ю. Федченко, Є. О. Харитонов, О. І. Харитонова, Г. В. Цірат, Я. М. Шевченко, Ю. С. Шемшученко, І. Є. Якубівський та ін.

Мета дослідження. Метою статті є аналіз національного законодавства захисту прав інтелектуальної власності та відповідності його щодо міжнародних стандартів захисту прав інтелектуальної власності.

Виклад основного матеріалу. Необхідною умовою членства України у Європейському Союзі є забезпечення належного рівня охорони та захисту інтелектуальної власності. Досягнення успіху Україною на інноваційному шляху, забезпечення конкурентоздатності економіки та її розвитку, неможливо без ґрунтовного осмислення сучасного стану інтелектуальної власності. Також, економіку України неможливо уявити без надійної системи правової охорони інтелектуальної власності.

Щорічний моніторинг за станом охорони інтелектуальної власності у світі, здійснюють шляхом складання «Списку 301» Сполучені Штати Америки. «Список 301» – це щорічний документ, за яким Офіс Торговельного представника США (USTR) визначає країни, котрі не надають достатнього захисту прав інтелектуальної власності. Країни, які допускають значні порушення, чим спричиняють важкі негативні наслідки для компаній США, а також уникають переговорів на засадах довіри для вирішення цих проблем, отримують статус «пріоритетних іноземних країн» - «найбільших порушників

прав інтелектуальної власності» (Priority Foreign Country). Такий статус (із березня 2001-го) мала й Україна [2].

У звіті за 2011 рік Україна знаходилась у переліку країн, щодо яких ведеться спостереження. У 2012 році Офіс торгового представника США відніс Україну до країн, щодо яких ведеться першочергове спостереження. У 2013 році торговельне представництво США в своєму щорічному спеціальному звіті поставило Україну на перше місце в списку країн, що не забезпечують ефективну правову охорону інтелектуальної власності [3]. Статус «пірата N1» погрожує Україні виключенням з «Загальної системи привілеїв» (GSP) - програми американського уряду з підтримки економічного зростання країн, в рамках якої в США безмитно ввозиться 3,4 тис. видів товарів із 140 країн. Завдяки GSP за 11 місяців 2012 року українська продукція на \$ 70 млн. була ввезена в США безмитно [4].

У лютому 2015 року в Офісі Торговельного представника США (USTR) пройшли слухання про дотримання прав інтелектуальної власності, у яких взяли участь представники іноземних урядів, промисловості й неурядових організацій. За їх підсумками, у квітні цього ж року був опублікований оновлений звіт, де Україна перемістилась на рівень вище і поряд із 13 іншими країнами внесена до Списку пріоритетного спостереження (Priority Watch List). Це означає, що протягом 2016 року буде проводитися інтенсивна двостороння взаємодія між Україною та США для всебічного вивчення дотримання прав інтелектуальної власності в Україні [2].

У законодавстві США ступінь захисту прав інтелектуальної власності в певній державі трактується як важливий критерій надання їй економічних пільг у рамках Генеральної системи преференцій. З цією метою проводиться щорічний аналіз законодавства зарубіжних країн щодо регламентації та практики застосування механізму захисту прав інтелектуальної власності. Проти країн, що мають неефективну систему такого захисту, застосовуються штрафні санкції. До теперішнього часу в США створено механізм правової охорони та використання результатів інтелектуальної діяльності, спрямований на досягнення національних інтересів. Головною умовою побудови відносин у сфері використання прав на результати інтелектуальної діяльності, створені на бюджетні кошти, є всебічна нормативна регламентація вибору та реалізації різних схем залучення цих результатів у господарський оборот, забезпечення насамперед державних інтересів [5].

Особливістю права Європейського Союзу є посилення охорони прав інтелектуальної власності за допомогою двох основних механізмів: гармонізації законодавства країн - членів Європейського Союзу та введення охоронних документів ЄС для різних об'єктів інтелектуальної власності. Держави – партнери Європейського Союзу крім заходів з наближення законодавства, можуть вирішувати питання з підписання договорів щодо входження до регіональної європейської системи охорони певних об'єктів інтелектуальної власності [6].

Україна проголосила одним із стратегічних напрямів зовнішньоекономічної політики інтеграцію до Європейського Союзу, сучасне прискорення адаптації законодавства України до законодавства ЄС у сфері інтелектуальної власності набуває особливого значення у зв'язку з виконанням міжнародних зобов'язань України та завдань Угоди про партнерство та співробітництво (УПС) між Україною та ЄС, Закону України «Про Загальнодержавну програму адаптації законодавства України до законодавства ЄС», Угоди між Україною та ЄС про наукове і технологічне співробітництво.

Європейський Союз реагуючи на потреби захисту прав інтелектуальної власності в Україні разом з іспанськими і данськими експертами започаткував проект запуск

нової ініціативи Twinning «Удосконалення правової охорони та захисту прав інтелектуальної власності в Україні», який передбачає проведення аналізу деяких законодавчих актів України у сфері інтелектуальної власності щодо їх відповідності законодавству ЄС, проведення тренінгів та низки навчальних програм для співробітників Державної служби інтелектуальної власності, експертів Державного підприємства «Український інститут інтелектуальної власності», представників Міністерства внутрішніх справ України, Державної фіскальної служби України, а також суддів сфери інтелектуальної власності. Результатом співпраці зарубіжних та вітчизняних фахівців стане підвищення ефективності захисту прав інтелектуальної власності, створення необхідних інструментів для приваблення іноземних інвестицій, передачі технологій та ноу-хау, дотримання законних прав українських правовласників[7].

З метою захисту прав інтелектуальної власності на території країн СНД розроблені та затверджені урядами стратегії розвитку інтелектуальної власності: Республіці Білорусь (Стратегія Республіки Білорусь у сфері інтелектуальної власності на 2012–2020 роки), Киргизькій Республіці (Національна стратегія розвитку інтелектуальної власності та інновацій у Киргизькій Республіці), Республіці Молдова (Національна стратегія у сфері інтелектуальної власності до 2020 року) [8].

Двосторонні угоди про охорону інтелектуальної власності Україна має з Австрією, Білоруссю, Грузією, Росією, Таджикистаном, Узбекистаном, а також статті щодо інтелектуальної власності в інших угодах – з Азербайджаном, Болгарією, Вірменією, В'єтнамом, Ізраїлем, Канадою, Киргизією, Молдовою, США, Хорватією, Швейцарією, Швецією та ін. На міжвідомчому рівні такі угоди діючі з Болгарією, Казахстаном, Німеччиною, Польщею, Угорщиною, Чехією та ін.

В Україні для ефективного створення і використання об'єктів права інтелектуальної власності є наявність в країні державної системи правової охорони інтелектуальної власності. Центральна роль у Національній системі інтелектуальної власності належить Державній службі інтелектуальної власності України. До сфери управління Державної служби входять: Державне підприємство «Український інститут промислової власності», що здійснює експертизу заявок на об'єкти промислової власності; Державна організація «Українське агентство з авторських і суміжних прав», що здійснює управління правами авторів; Державне підприємство «Інтелзахист», що виконує функцію видачі контрольних марок для маркування примірників окремих об'єктів авторського права та суміжних прав. Діяльність Державної служби координується і спрямовується Кабінетом Міністрів України через Міністра економічного розвитку і торгівлі України.

Правовідносини в сфері інтелектуальної власності регулюються положеннями Конституції України, нормами Цивільного (Книга четверта «Право інтелектуальної власності»), Кримінального, Господарського, Митного кодексів України, Кодексу України про адміністративні правопорушення, Законами України: «Про авторське право і суміжні права», «Про охорону прав на винаходи і корисні моделі», «Про охорону прав на промислові зразки», «Про охорону прав на знаки для товарів та послуг» та інші, а також приблизно 100 підзаконних актів, затверджених постановами Кабінету Міністрів України або наказами відповідних центральних органів виконавчої влади. Внутрішнє законодавство України про охорону інтелектуальної власності імплементувало в себе міжнародний досвід регулювання цих відносин, втілений у таких міжнародних конвенціях, як Паризька конвенція про охорону промислової власності 1883р., Бернська конвенція про охорону літературних і художніх творів 1886р., Договір про закони про товарні знаки 1891р., Договір Всесвітньої організації

інтелектуальної власності про авторське право, прийнятий Дипломатичною конференцією 20 грудня 1996р., Гаазька угода про міжнародну реєстрацію промислових зразків (Гаазький акт 1969 року та Женевський акт, прийнятий 2 липня 1999 року), Угода про торговельні аспекти прав інтелектуальної власності (Угода TRIPS) та інші. Одним із основних напрямків міжнародного співробітництва в сфері інтелектуальної власності є виконання Україною міжнародних зобов'язань як держави-члена Всесвітньої організації інтелектуальної власності. Представники України беруть участь в роботі профільних комітетів та робочих груп цієї міжнародної організації.

Незважаючи на суттєві реформи, які проводяться в Україні з метою захисту прав інтелектуальної власності, ряд проблем ще існують.

Основні порушення прав інтелектуальної власності в Україні проявляються у:

1. незаконному виробництві, експорт, імпорт, зберігання, реалізацію та переміщення дисків для лазерних систем зчитування, матриць, обладнання та сировини для їх виробництва (у сфері програмного забезпечення складає 84 %) [9];
2. порушенні авторського права у мережі Інтернет [10];
3. підробці товарів, знаків для товарів та послуг, етикеток та упаковок;
4. незаконному використанню винаходу, корисної моделі, промислового зразка, топографії інтегральних мікросхем, сорту рослин, а також привласнення авторство на них;
5. незаконному використанні відомостей, що становлять комерційну таємницю, якщо це спричинило істотну шкоду правласнику;
6. плагіати, копіюванні;
7. використанні зареєстрованого зазначення географічного походження товару, коли цей товар не походить із зареєстрованого для цього зазначення географічного місця.

В. Б. Харченко вказує причинний комплекс злочинності у сфері інтелектуальної власності, автор виділяє такі основні детермінанти: 1) правового характеру; 2) економічного характеру; 3) політичного характеру; 4) організаційного характеру; 5) духовно-етичного та соціального (ідеологічного) характеру; 6) технічного характеру. З'ясовано, що за рівнем впливу на вчинення злочинів у сфері інтелектуальної власності, детермінанти економічного та правового характеру у першу чергу обумовлюють їх вчинення [11].

В Україні поняття «захист прав інтелектуальної власності» включає діяльність відповідних державних органів по визнанню, поновленню прав, а також усунення перешкод, що заважають реалізації прав та законних інтересів суб'єктів права в сфері інтелектуальної власності. Предметом захисту є не тільки особисте немайнове та майнове право інтелектуальної власності, а й інтереси, що охороняються законом [12]. Захист прав інтелектуальної власності передбачає дві форми: юрисдикційну і неюрисдикційну. Неюрисдикційна форма (самозахист) - захист права інтелектуальної власності своїми силами, без звернення за допомогою до державних або інших компетентних органів, це може бути відмова здійснити певні дії, передбачені укладеним договором про передачу майнових прав інтелектуальної власності або ліцензійним договором, відмова від виконання недійсного договору тощо. Засоби самозахисту не повинні суперечити моральним засадам суспільства та не повинні бути забороненими законодавством. Юридичні форми захисту застосовують два порядки захисту: загальний (судовий) та спеціальний (адміністративний). Захист права інтелектуальної власності може бути здійснено в кримінально-правовому, адміністративно-правовому та цивільно-правовому порядку.

В Україні наразі не існує спеціалізованої судової інстанції для розв'язання спорів у сфері інтелектуальної власності. Вирішення спорів у сфері інтелектуальної власності вимагає застосування спеціальних знань, що реалізується у спосіб проведення судової експертизи, проведення якої зтягує та здорожує процедуру захисту прав. Вказане негативно впливає на формування єдиної практики застосування законодавства у сфері інтелектуальної власності. Створення спеціалізованого суду з інтелектуальної власності України дозволило б не тільки подолати зазначені проблеми, а й підвищило б інвестиційну привабливість української економіки. Такі спеціальні патентні суди функціонують в низці країн світу: Австрії, ФРН, Швеції, США, Великобританії, Тайвані, Таїланді, Філіппінах, Кореї [13].

Висновки. Невирішені питання в сфері захисту прав інтелектуальної власності призводять до погіршення міжнародного іміджу України, зниження її інвестиційної привабливості. Удосконалення нормативно-правової бази та системи захисту прав у сфері інтелектуальної власності є стратегічні напрями розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні.

Проаналізувавши досвід розвинутих світових держав, можна зробити висновок, щоб добре була налагоджена система захисту прав інтелектуальної власності в Україні необхідно:

- забезпечити сприятливі умови для створення та використання об'єктів інтелектуальної власності;
- з урахуванням міжнародного досвіду, розширити закріплення відповідальності за правопорушення у сфері інтелектуальної власності в адміністративному і цивільному законодавстві;
- створити спеціалізований суд по інтелектуальним правам;
- акцентовано увагу на взаємодію органів державної влади та управління, в частині вдосконалення співпраці представників державної влади різних рівнів у сфері профілактики правопорушень, що посягають на інтелектуальну власність;
- забезпечити реалізацію Національної стратегії розвитку сфери інтелектуальної власності в Україні;
- удосконалити та гармонізувати нормативну базу в сфері інтелектуальної власності, враховуючи новації міжнародного правового регулювання у цій сфері, її взаємодію з іншими сферами життя суспільства, що постійно розвиваються – економікою, наукою, культурою, як на національному, так і на міжнародному рівні;
- прийняти закони, що стосуються захисту авторського права та суміжних прав у мережі Інтернет;
- підвищувати рівень культури інтелектуальної власності в країні;
- поширювати знання про інтелектуальну власність, вести в навчальну програму загальноосвітніх навчальних закладів вивчення дисципліни «Інтелектуальна власність»;
- стимулювання розвитку висококваліфікованих експертів та спеціалістів у сфері інтелектуальної власності.

Список використаної літератури:

1. Україну можуть знову визнати піратом №1 у світі [Електронний ресурс]. - Режим доступу : www.unian.net/.../884004-ukrainu-snova-mogut-priznat-piratom-1.html ; Ukrainu mozhut znovu vyznaty piratom №1 u sviti [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu : www.unian.net/.../884004-ukrainu-snova-mogut-priznat-piratom-1.html
2. Україна покращила свій статус у рейтингу захисту прав інтелектуальної власності [Електронний ресурс]. - Режим доступу : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248142062 ; Ukraina pokrashchyla svii status u reitynhu zakhystu prav intelektualnoi vlasnosti [Elektronnyi resurs]. - Rezhym

dostupu : http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=248142062

3. Спеціалізований звіт 301 – Вікіпедія [Електронний ресурс]. - Режим доступу : https://uk.wikipedia.org/wiki/Спеціальний_звіт_301; Spetsializovanyi zvit 301 – Vikipediia [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu : https://uk.wikipedia.org/wiki/Spetsialnyi_zvit_301;

4. Список 301: Україні загрожує виключення з «Загальної системи привілеїв уряду США» [Електронний ресурс]. - Режим доступу : <https://www.rbc.ua/ukr/digests/-spisok-301-ukraine-grozit-isklyuchenie-iz-obshchey-sistemy-03062013103000> ; Spysok 301: Ukraini zahrozhuie vykliuchennia z «Zahalnoi systemy pryvileiv uriadu SShA» [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu : <https://www.rbc.ua/ukr/digests/-spisok-301-ukraine-grozit-isklyuchenie-iz-obshchey-sistemy-03062013103000>

5. Зарубежный опыт защиты прав на результаты интеллектуальной деятельности [Электронный ресурс] // Горелов Н. А. Методология научных исследований : учеб. / Н. А. Горелов, Д. В. Круглов. — Москва : Издательство Юрайт, 2015. — Режим доступа : http://static.ozone.ru/multimedia/book_file/1011536200.pdf ; Zarubezhnyy opyt zashchity prav na rezultaty intellektualnoy deyatelnosti [Elektronnyy resurs] // Gorelov N. A. Metodologiya nauchnykh issledovaniy : ucheb. / N. A. Gorelov, D. V. Kruglov. — Mooskva : Izdatelstvo Yurayt, 2015. — Rezhim dostupa : http://static.ozone.ru/multimedia/book_file/1011536200.pdf

6. Еннан Р. Є. Правове регулювання відносин інтелектуальної власності у Європейському Союзі [Електронний ресурс] : автореф. дис. ...канд. юрид. наук ; спец. 12.00.03 / Руслан Євгенович Еннан ; Одеська національна юридична академія. – Одеса, 2010. - 22 с. - Режим доступу : <http://mydisser.com/ua/catalog/view/6/44/6867.html> ; Ennan R. Ye. Pravove rehuliuвання vidnosyn intelektualnoi vlasnosti u Yevropeiskomu Soiuzi [Elektronnyi resurs] : avtoref. dys. ...kand. yuryd. nauk ; spets. 12.00.03 / Ruslan Yevhenovych Ennan ; Odeska natsionalna yurydychna akademiia. – Odesa, 2010. - 22 s. - Rezhym dostupu : <http://mydisser.com/ua/catalog/view/6/44/6867.html>

7. Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності. Проект TWINNING [Електронний ресурс]. - Режим доступу: <http://sips.gov.ua/ua/twinning> ; Ofitsiyniy veb-portal Derzhavnoi sluzhby intelektualnoi vlasnosti. Proekt TWINNING [Elektronnyi resurs]. - Rezhym dostupu: <http://sips.gov.ua/ua/twinning>

8. Беззуб І. Національна стратегія розвитку сфери інтелектуальної власності: оцінки експертів [Електронний ресурс] / І. Беззуб. – Режим доступу : http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=597:intelektualna-vlasnist-2&catid=71&Itemid=382 ; Bezzub I. Natsionalna stratehiia rozvytku sfery intelektualnoi vlasnosti: otsinky ekspertiv [Elektronnyi resurs] / I. Bezzub. – Rezhym dostupu : http://www.nbuviap.gov.ua/index.php?option=com_content&view=article&id=597:intelektualna-vlasnist-2&catid=71&Itemid=382

9. Розвиток і захист інтелектуальної власності в Україні [Електронний ресурс] // Офіційний веб-портал Державної служби інтелектуальної власності України. - Режим доступу: sips.gov.ua/.../Ukraine_IP_Report_UKRAINE ; Rozvytok i zakhyst intelektualnoi vlasnosti v Ukraini [Elektronnyi resurs] // Ofitsiyniy veb-portal Derzhavnoi sluzhby intelektualnoi vlasnosti Ukrainy. - Rezhym dostupu: sips.gov.ua/.../Ukraine_IP_Report_UKRAINE

10. Ріппа П. С. Забезпечення авторських прав у мережі Інтернет [Електронний ресурс] / П. С. Ріппа // Науковий вісник Національного університету державної податкової служби України (економіка, право). – 2011. - № 2. - Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nvnudpsu/2011_2/Rippa_P_S.pdf ; Rippa P. S. Zabezpechennia avtorskykh prav u merezhi Internet [Elektronnyi resurs] / P. S. Rippa //

Naukovyi visnyk Natsionalnoho universytetu derzhavnoi podatkovoi sluzhby Ukrainy (ekonomika, pravo). – 2011. – № 2. – Rezhym dostupu : http://www.nbuv.gov.ua/old_jrn/Soc_Gum/Nvudpsu/2011_2/Rippa_P_S.pdf

11. Харченко В. Б. Кримінально-правова охорона прав на об'єкти інтелектуальної власності в Україні: перспективи розвитку та гармонізації з європейським законодавством [Електронний ресурс] : автореф. дис. ... докт. юрид. наук : спец. 12.00.08 / Вадим Борисович Харченко ; Харківський національний університет внутрішніх справ. - Харків, 2011. - – 36 с. - Режим доступу : <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=1886> ; Kharchenko V. B. Kryminalno-pravova okhorona prav na obiekty intelektualnoi vlasnosti v Ukraini: perspektyvy rozvytku ta harmonizatsii z yevropeiskym zakonodavstvom [Elektronnyi resurs] : avtoref. dys. ... dokt. yuryd. nauk : spets. 12.00.08 / Vadym Borysovych Kharchenko ; Kharkivskiy natsionalnyi universytet vnutrishnikh sprav. - Kharkiv, 2011. - – 36 s. - Rezhym dostupu : <http://inter.criminology.onua.edu.ua/?p=1886>

12. Жаров В.О. Захист прав інтелектуальної власності. Захист авторського права і суміжних прав. Захист права промислової власності : навч. посіб. / В. О. Жаров. – Київ : Інституту інтелектуальної власності, 2003. – 64 с. ; Zharov V.O. Zakhyst prav intelektualnoi vlasnosti. Zakhyst avtorskoho prava i sumizhnykh prav. Zakhyst prava promyslovoi vlasnosti : navch. posib. / V. O. Zharov. – Kyiv : Instytutu intelektualnoi vlasnosti, 2003. – 64

13. Андрощук Г. Спеціалізовані суди з питань інтелектуальної власності як стимул економічного розвитку / Г. Андрощук // Інтелектуальна власність. – 2008. № 1. С. 53-61; Androshchuk H. Spetsializovani sudy z pytan intelektualnoi vlasnosti yak stymul ekonomichnoho rozvytku / H. Androshchuk // Intelektualna vlasnist. – 2008. - № 1. - S. 53-61.

Стаття надійшла до редакції 19.04.2016 року

I. M. Bilous

PROTECTING INTELLECTUAL PROPERTY RIGHTS: UKRAINIAN AND FOREIGN EXPERIENCES

The article is devoted to the problems of intellectual property rights in Ukraine. Providing the proper level of protection and security of intellectual property rights is a requirement of the European Union membership. The state system of legal protection of intellectual property rights is necessary for effective creation and use of the objects of intellectual property rights. The author analyzes the causal complex of violations in the sphere of intellectual property rights, enumerates the main violations of intellectual property rights in Ukraine, mentions means of state protection of individuals and legal persons' rights in the sphere of intellectual property rights on the basis of the analysis of foreign countries' experience and points at normative legal documents, which regulate jural relationships in the sphere of intellectual property rights in Ukraine. The author believes that the most effective means of state protection of individuals and legal persons' rights in the sphere of intellectual property rights include enhanced punishment for the violation of intellectual property rights, increase of level of culture in the sphere of intellectual property rights, adaptation of national legislation to the one of European Union. Besides, it is necessary to take effective measures concerning prevention and elimination of violence in the sphere of intellectual property rights. Analyzing the peculiarities of foreign experience, Ukraine should adopt positive experience of state support of innovating enterprises of developed countries, which hare in the lead in international ratings.

Keywords: *intellectual property, legal protection of intellectual property, objects of intellectual property, copyright, piracy, fakement.*